Grigore Constantinescu

Comuna

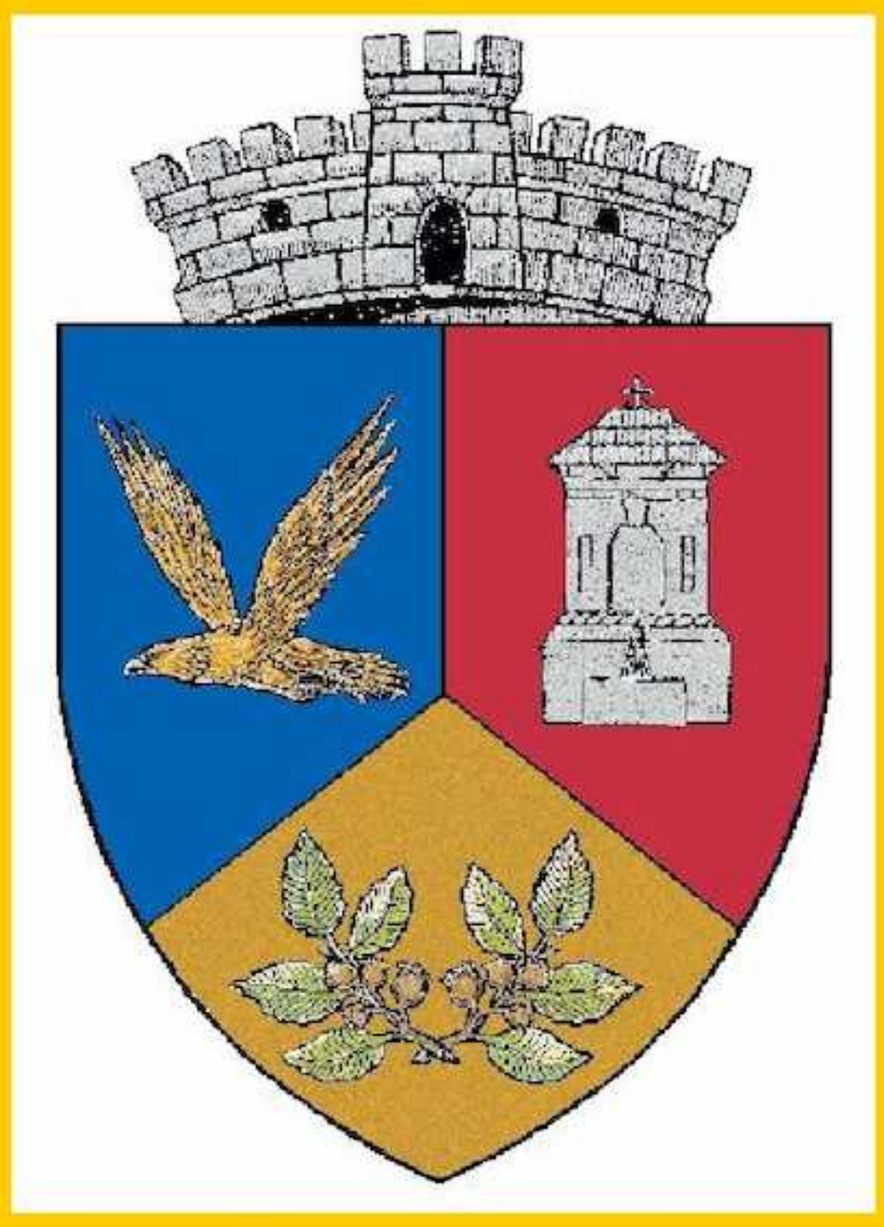

VULTUREŞTI

PITEŞTI MMXV

VULTUREŞTI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 3 sate: **Vultureşti**; Bârzeşti; Huluba.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 36 km.
SUPRAFAŢĂ: 48,1 km^2.
POPULAŢIE: 2.887 locuitori [1.488 M + 1.399 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Vâltureşti (Vultureşti) – <1512-1513> iulie 23 (DRH, B, ŢR, vol. II, doc. 105)• **Bârzeşti** – 1557 [7065] mai 22 (DIR, XVI, B, ŢR, vol. III, doc. 69).

Sit arheologic: Existenţa anterioară a unei comunităţi umane pe teritoriul actual al localităţii Vultureşti este atestată prin trei roţi de car din ceramică datând din epoca bronzului şi tezaurul compus din 31 monede de argint emise de regi ai Ungariei şi Poloniei, în perioada 1526-1597, descoperite în aria satului.

TOPONIMIE:

- **Bârzeşti** – toponim topografic format pe baza eponimului-poreclă *Bârzu* (la origine, slav. *bârzu* ≈ „iute") + sufixul colectiv *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. În structura denumirii, originea transilvăneană a unora dintre locuitori este atestată prin tradiţia orală. Conform menţiunii lui Constantin Rădulescu-Codin, inserate în «Muscelul nostru», „îşi trage numele de la nişte ciobani din Ţara Bârsei cari s-a stabilit aci, mai întâi cu oile.".
- **Huluba** – toponim, la origine, apelativul *hulubă* ≈ „una dintre cele două rude de la căruţă, între care se înhamă calul".
- **Vultureşti** – toponim format pe baza eponimului *Vultur* (la origine, apelativ) + sufixul colectiv *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a aşezării. Tradiţia orală, prin care se acreditează, ca întemeietor al aşezării, un căpitan al lui Mihai Viteazul, Vultur, comandantul ariergărzii oştirii retrase la Stoeneşti, după bătălia de la Călugăreni [13/23 august 1595], este infirmată prin atestarea anterioară a satului: 1512-1513.

Conform menţiunii lui C. Rădulescu-Codin, inserate în «Muscelul nostru», „se culegea aur din nisipul râurilor, în cătunele: Bătieşti, Bârdigani, Toboşari (Vultureştii de Sus), unde se află vreo 300 de movile de pământ (ştolmii) rămase din timpurile vechi, când rudarii căutau aur şi cu un şanţ lung pe 15.000 m, pe care se aducea apă din Mâzgana pentru alegerea aurului.". În satul actual, a fost înglobat satul Bătieşti [1950].

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară tradiţională caracteristică zonei Muscel. Construcţiile de locuit foarte vechi prezentau tindă pe lăţime şi erau construite din bârne tencuite, înălţate pe un soclu de piatră. Prispa în consolă (uneori, parţială) avea spaţiul de sub ea închis în continuarea pălimarului de lemn. Casele edificate la cumpăna secolelor XIX – XX dispun de o sală înaltă cu 4 sau 6 goluri, cu parapet zidit, separat, de soclu, printr-o profilatură de antablament. În soclul plin al parterului, sunt practicate deschideri pentru uşa de acces la etaj (pe o scară mascată de soclu) şi intrarea la gârliciul pivniţei. Parterul era amenajat ca loc de depozitare a produselor pomicole, iar etajul era destinat locuinţei formate dintr-o tindă centrală şi două camere laterale. Ornamentele în stucatură conferă majorităţii construcţiilor note certe de individualizare. Pe paramentul unor case, sunt monogramate în cartuş iniţialele proprietarilor şi anul definitivării construcţiilor.

Monumente de arhitectură populară tradiţională –[▲]– din localitate, casele: Ştefan Bunescu [4/4 XIX], Maziloiu [1880] şi Moise Popescu [1/4 XX] relevă, prin: plan, amenajarea

interioarelor şi decoraţia arhitecturală exterioară, similitudini cu construcţiile de locuit dispărute, edificate în perioada de început a sec. XX.

Exceptând ocupaţiile de bază, printre care se menţionează: creşterea animalelor, pomicultura, zidăria, dulgheria, tâmplăria, specializarea unor locuitori în rotărie înregistra o amploare considerabilă, întrucât produsele se desfăceau în târgurile din judeţele: Argeş, Romanaţi, Olt, Vlaşca şi Teleorman. O îndeletnicire străveche: căutarea aurului în nisipul apelor curgătoare este pe cale de dispariţie.

Portul popular tradiţional, folclorul literar şi cel coregrafic se circumscriu, prin caracteristicile lor generale, ariei creaţiei populare din zona colinară a Muscelului.

„Locuitorii din Vultureşti purtau, potrivit observaţiei distinsului etnolog Ion Chelcea, iţari largi din lână merinos, din cânepă şi cu barda la spate: aceştia erau cioplitori în lemn, dogari etc. Cămaşa se strângea la mijloc cu bete sau brâu".

Meştere renumite în arta ţesutului şi a cusutului: Elena Costea (n. 1935), Sabina Iacob (n. 1928) şi Elena Opricescu (n. 1937) specializate în confecţionarea: iilor, cămăşilor bărbăteşti, fotelor, prosoapelor, şervetelor, batistelor de nuntă, feţelor de masă pe care le vindeau în târgurile din zonă. Elena Costea lucra, de asemenea, splendide covoare persane.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Basarabeasca, Boereasca, Bordeiaşul, Brâul de la Davideşti, Brâul de la Vultureşti, Căzăceasca, Ceardaşul, Costoreanca, Dânga şi Focşeneanca.

Ansamblul vocal folcloric «Tinere talente» al Şcolii Vultureşti – sub coordonarea artistică a instructorului institutor Ion Mateescu include, în repertoriul său, cântece şi dansuri populare din zona etnofolclorică Argeş-Muscel. Corul de voci egale al Şcolii Vultureşti dirijat de institutorul Ion Mateescu este renumit prin concertele sale. Dintre rapsozi populari locali, s-au remarcat: Elena Niţulescu, Nicolae Nica şi Maria Ilinescu, care au preluat, în repertoriul lor, cântece populare tradiţionale.

La Vultureşti, a fost organizat, de către înv. Ion Mărgescu, celebrul **Cerc de pictură naivă pentru elevi**, printre membrii săi, numărându-se: Dumitru Arsenescu, Ion Arsenescu, Mihai Băcescu, Mirela Bejdedeanu, Vasilica Bologa, Ion Ciobănea, Maria Costel, Doina Floarea, Gheorghe Floarea, Ana Maria, Gabriela Mărgescu, Mioara Moraru, Ana Puiuţ şi alţii. Lucrările tinerelor talente (desene şi picturi, guaşă sau carioca, icoane pe sticlă) executate într-o manieră originală sunt inspirate din evenimente cruciale ale istoriei neamului românesc, din viaţa satului natal, ori din scene biblice. Lucrările au fost expuse în mari centre urbane din ţară, dar şi din străinătate, la: New-York [1971], Saphoro [1972], Novi-Sad [1973], Bonn [1974] etc., fiind distinse cu importante premii.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚**Biserica** «Schimbarea la Faţă» **Bătieşti** [1881]~ctitorită de preot Petre Bătiescu şi enoriaşii satelor: Bătieşti, Mâzgana, Huluba, împroprietăriţi prin reforma agrară din 1864, de Alexandru Ioan Cuza, în semn de recunoştinţă, pentru că „Dumnezeu i-a dăruit cu pământ" •intervenţii: adăugarea pridvorului [1939]; construirea cafasului •pictură murală: anonim [1881]; „refăcută" de Vasile Ionescu-Boţeşti [1943].

✚**Biserica** «Sf. Nicolae» **Bârzeşti** [1875-1878]~ctitorită de Costache Crasan, preot I. Mărgescu, învăţător I. Busuiocescu ş. a., pe locul unei biserici de lemn „ruinate" •intervenţii: consolidarea soclului [1937]; refacerea pridvorului [1964] •pictură murală: Ion Nicolae-Piteşti [1878] • În centrul naosului, este fixată, în ciment, crucea preotului paroh Nicolae, mort în anul 1881.

✚**Biserica** «Cuvioasa Paraschiva» + «Sf. Nicolae» **Vultureştii de Jos** [1865]~ctitorită de Niţă Popescu, Ion Constantinescu ş. a., în locul unei biserici de lemn construite în 1808, care fusese vândută credincioşilor satului Călugăriţa (Jarcaleţi), actualmente, Merişani, din judeţul Teleorman •intervenţii: reparaţii generale [1955-1957] •pictură murală: Iancu Bălăceanu din Câmpulung-Muscel [1866]; „refăcută" de Vasile Blendea [1957].

✚**Biserica** «Adormirea Maicii Domnului» + «Sf. Nicolae» **Vultureştii de Sus** [1870]~ ctitorită de preot Nicolae Băcescu şi soţia sa, Păuna, Ion Constantinescu,

Moise Popescu, Maria Mărgescu, Andrei Dumitrache ş. a. •intervenţii: refacerea acoperişului [1927], refacerea ferestrelor [1937], refacerea tencuielilor exterioare şi interioare [1943] •pictură murală: Voicu zugrav-Piteşti, Vasile Alexiu-Piteşti şi Nicolae Apostol-Mioveni [1870]; refăcută de Vasile Ionescu-Boţeşti [1943].

Monumente eroi: **Bârzeşti** [1916-1918]; autor: Jean Mezzaroba (1936) – lângă Şcoala generală Bârzeşti ■~ **Vultureşti** [1877; 1916-1918; 1941-1945]; autori: J. Mezzaroba, C. Parsic (1923) – lângă Biserica Vultureşti. **Placa comemorativă a eroilor** – la Şcoala Vultureşti.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 145 locuitori ai comunei Vulturești, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Primul război mondial [87], Al doilea război mondial [58].

IN MEMORIAM

✪ **BUNESCU ALEXANDRU** [1909-1999] – profesor de pedagogie la Şcoala normală din Piteşti [1928], Universitatea Bucureşti [1933], Şcoala normală Câmpulung [1950-1967], Institutul central pentru pregătirea personalului didactic Bucureşti [1967-1971]. Opera: «Invitaţie la autoeducaţie», «Şcoala şi familia», «Cultivarea aptitudinilor», «Cunoaşte-te pe tine însuţi». «Monografia Şcolii normale Câmpulung [1967], în colaborare.

✪ **BICHI CONSTANTIN** [1928-2000] – profesor, economist, publicist. Doctor în ştiinţe economice la Moscova [1959]. Inspector în Ministerul Învăţământului [1959-1962]; profesor universitar la ASE Bucureşti [1962-1994]. Opera: «Dicţionar de economie politică», în colaborare.

✪ **MĂRGESCU GH. ION** [1880-1948] – medic, militant politic; primar al Capitalei. Iniţiator al edificării Spitalului rural Vultureşti. Autorul volumului «Tratamentul fracturilor claviculei» [1908].

✪ **MĂRGESCU ION** [1932-2005] – remarcabil învăţător; iniţiator şi coordonator al celebrului „Cerc de pictură naivă al copiilor din Vultureşti", desenele elevilor fiind apreciate elogios la expoziţii prestigioase din: Paris, Tokyo, Varşovia, USA. Opera: «Culorile Vultureştiului (album de artă naivă al copiilor din Vultureşti-Argeş)», 1974, 32 p.

✪ **POPESCU-ARGEŞEL ION** [1935-2004] – geograf; memorialist; profesor universitar [1991-2005] la Bucureşti şi Sibiu. Opera: «Mănăstirile şi bisericile din Muscel la cumpăna dintre milenii» [MBM] [2000], 266 p.; «Şcoala Normală „Carol I" 1867-1992» [1992]; «Rădăuţi» [1978]; autor al unor importante studii şi articole pe teme de: istorie, toponimie, geografia aşezărilor, etnografie zonală.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 519.

Vasile Mihai– *File din istoria satelor Vultureşti, Bîrzeşti şi Huluba, jud. Argeş (1975-1982),* Piteşti, s. a., 215 p.; Ion Popescu-Argeşel, Anca Popescu-Argeşel, Radu Popescu-Argeşel, Ileana Popescu-Argeşel– *Vultureşti Muscel 1512-2005,* Sibiu, f. an., 245 p. + 7 file foto.; www.comunavulturesti.ro/vulturesti_istoricul-localitatii-; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

52A
52
52
JUDEȚUL ARGEȘ
JUDEȚUL DÂMBOVIȚA
Huluba
Comuna
Vulturești
51
73D
Bârzești
592
Vulturești
Huluba
586
IV
Dealu Satului
4
Bîrzești
8
Dealu Circinaplui
552

PRIMĂRIA COMUNEI VULTUREŞTI.

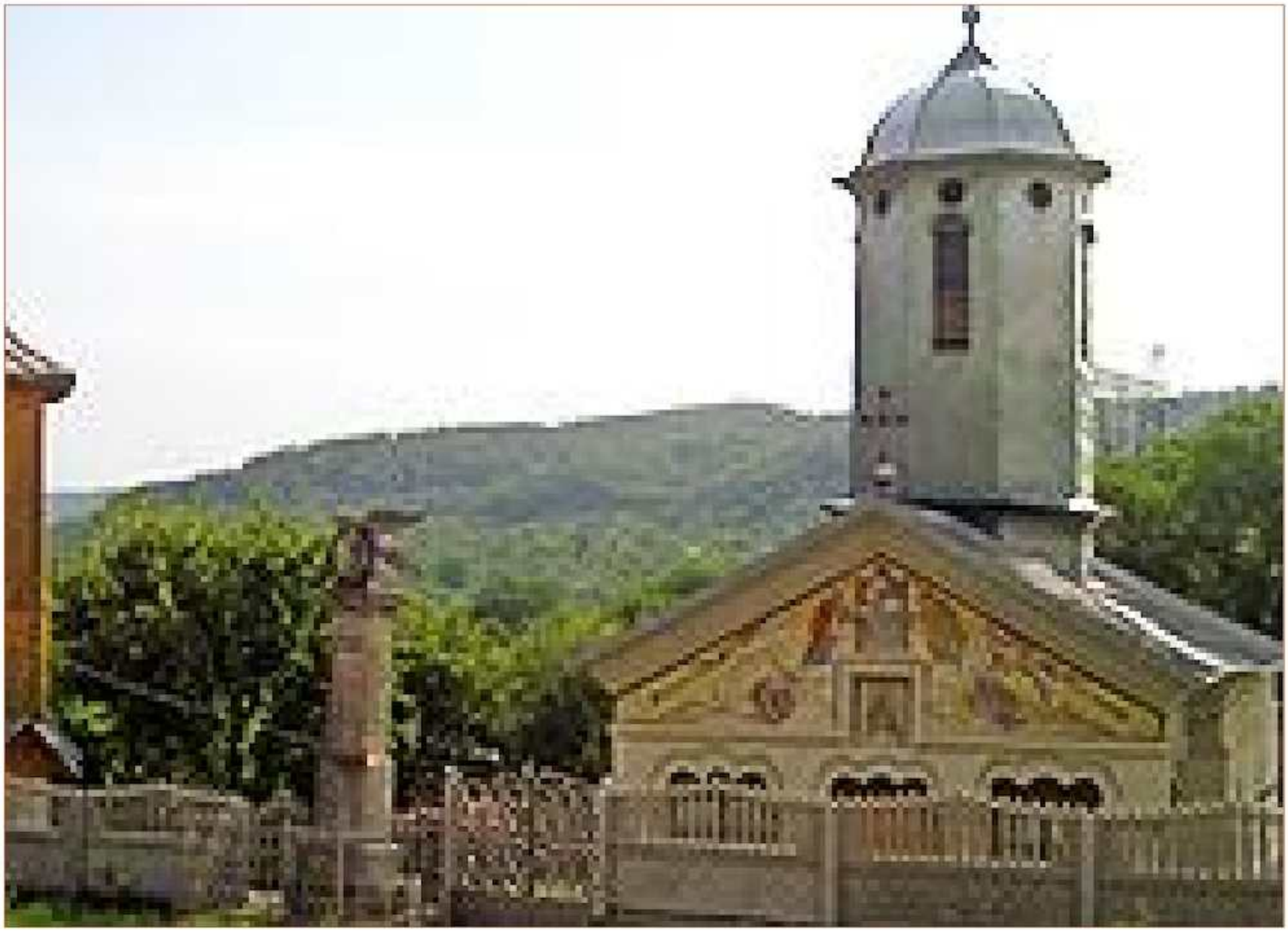

BISERICA VULTUREŞTI.

CASA DIN VULTUREŞTI
AMPLASATĂ IN
MUZEUL POMICULTURII ŞI VITICULTURII DIN ROMÂNIA.

CASA ION POPESCU-ARGESEL

CASA AURELIAN DIACONESCU

SCOALA VECHE VULTURESTI

SCOALA BARZESTI

GALERIA DE ARTA ION MARGESCU

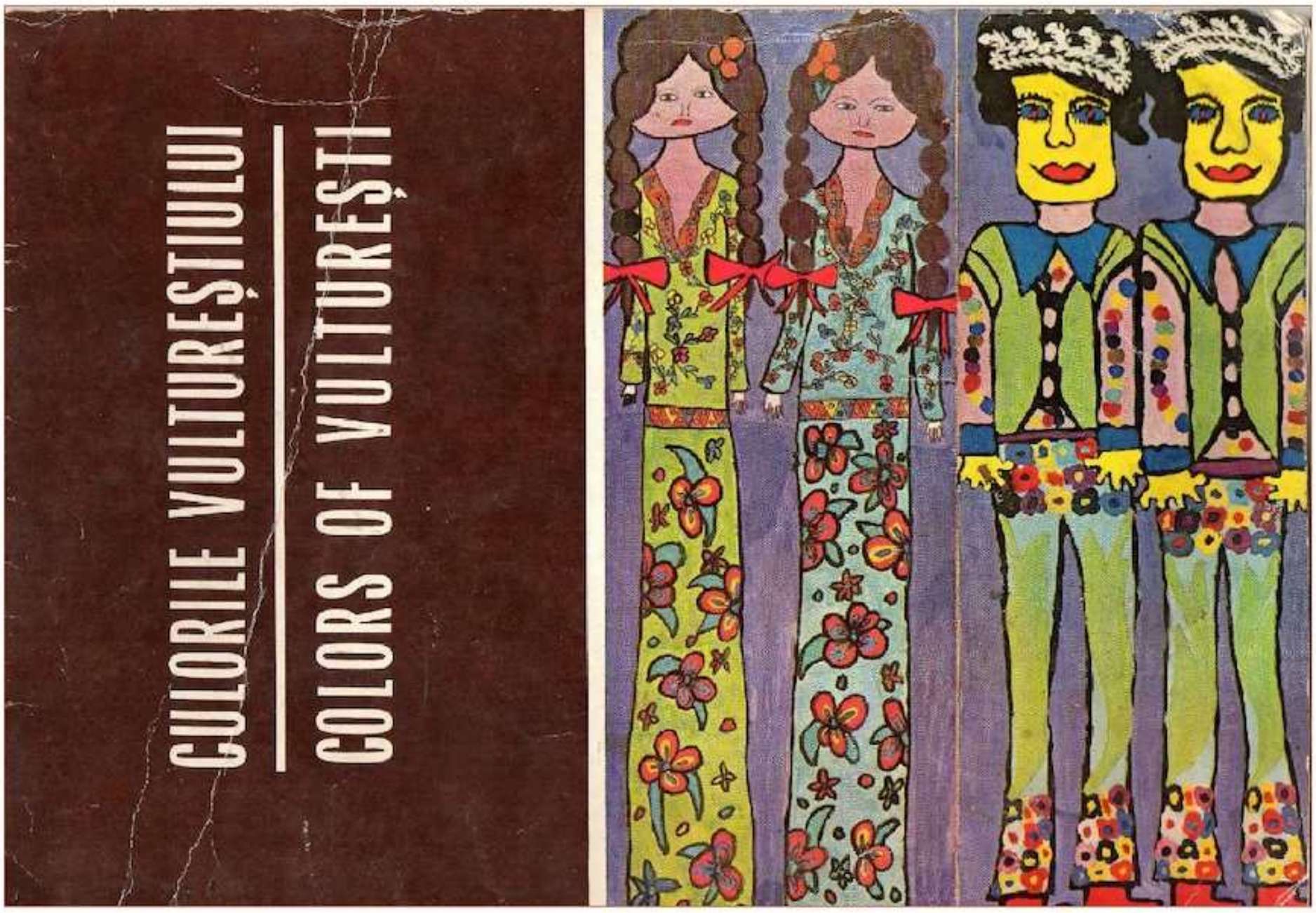
CULORILE VULTUREȘTIULUI
COLORS OF VULTUREȘTI

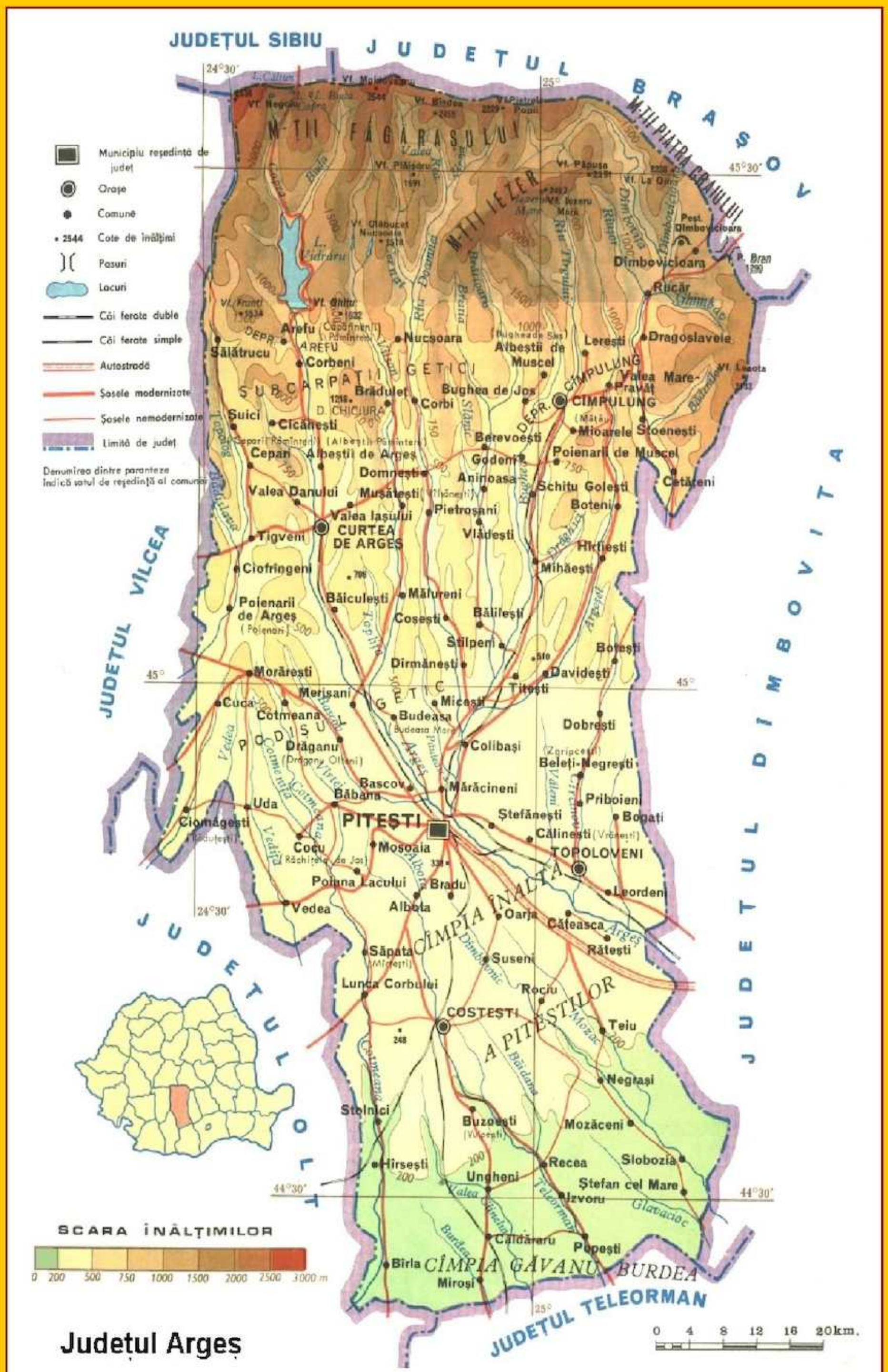

Județul Argeș